

DELO

GLASILO KOMUNISTIČNE PARTIJE T.O.

V Trstu volite listo KP
v Miljah volite listo "FRAUSIN"

V Nabrežini volite
"Listo občinske enotnosti"
v Dolini, Zgoniku, Repentabru volite
"Listo demokratične enotnosti"

IZDAVAJEN IZDAJA LETO VIII. ŠTEV. 21 (400)

TRST - SOBOTA, 26. MAJA 1956

CENA 20 LIR

Za gospodarski prepород Trsta volimo Komunistično partijo!

Občino tržaškemu ljudstvu

Tudi tokrat je dnevnik Rina Alessija masivno posegel, da bi našil mla- volino ozračje s »patriotičnim« duhom. Stari kameradje so našli zelo podpora in tako tudi klerikale in drugi člani tržaške kamore. »Piccolo« je postal križasti ščit s trobarvnim plamenom obrambe tega la, ki ga ograža barbarski val »slavo-komunistov«. Tudi škof, gospod lin, je v naglici prihitel s pastirskim pismom, ki ga spremlja akcija poli- nih duhovnikov, da bi preprečil volivce naj — pod pretnjo peklskega obljuba — glasujejo za Krščansko demokracijo, da tretjič izvolijo in- zbra Bartolija, kandidata Fanfanija in trojne zveze morskih psov, prero- ka človeka, preizkušenega v sodelovanju s fašisti.

V Trst je prišlo stotine milijonov lir za podpiranje strank in ljudi, v vrsti vladnih, ki so si prevzele junaško nalogo, da »rešijo domovino nevarnosti« in ki cepetajo pred koritom ter tekmujejo med seboj da bi druga drugo prekosile v protikomunistični togoti z uvažanjem fantastičnih borov kot »pace e libertà« in pametnjakovičev kot Aldo Cuccchi.

Tudi pustolovski »udar« proti indpendentistični listi se obrača proti egovim začetnikom v Rimu in Trstu, kajti indpendentistični volivci se ez pritiskov, sami od sebe, kljub zakasnelim sirenskim klicem »Piccola«, rikalecev, socialdemokratov, usmerjajo pravilno in dosledno h komuni- čni listi, k srpu, kladivu in hebebardji.

Videč, da se stvari slabo obračajo, so se skušali zateči k provokaciji. Zbiti premirje, ustvariti ozračje preprirov in sovraštva, hujskati Italijane »Slovenec«, skušati mobilizirati istrske begunce in one »izza železne ese« kot manevrsko množico proti demokratičnim silam: skratka, posku- vse — to je bil ukaz iz Rima — da se prepreči v Trstu uveljavitev ičarskih strank, posebno komunistov, ki so najbolj močni in najbolj evilni.

Zaradi tega so uprizorili provokacijo na trgu Unità. Niso je organizi- li, da bi preprečili slovenski govor, marveč da bi se izognili manifestaciji e, ljudstva, ki bi napolnilo trg. Kot leta 1949 in 1952, tako leta 1956 so hoteli, da bi govoril voditelj Komunistične partije Italije, heroj anti- tične in osvobodilne borbe. Tokrat, kot leta 1949, je bil to senator Ter- cini, bivši predsednik ustavodajne skupščine in z njegovo osebo so hoteli rnamovati demokratično Italijo in počastiti krdo Duminov, Collottijev, (Slovenec) in vse, ki so privedli Italijo do izdajstva, propada, poraza, sra- te. Niso hoteli dovoliti, da bi Terracini govoril tam, kjer je par dni prej moteno govoril De Marsaich, poveljevalec fašizma in nacistov!

»Piccolo« nas je obtožil, da ne zahtevamo za Italijane bivše cone B pravice, ki jih zahtevamo za Slovence našega Ozemlja. To je laž. Mi oemo, da Spomenico o sporazumu in priloženi Posebni statut spoštujejo i. Mi zahtevamo, da se Slovenec in Italijanom priznajo enake pravice. Zato mislimo, da na naših trgih, na katerih lahko govorijo govrniki Brindisija, Palermo, Sassari, Rima, imajo pravico govoriti tudi tržaški Slovenci!

Kar se pa mene tiče, me žaljivka Alessijevega dnevnika in »pace e ertà« ne razburja, kot me ne razburja molk nekaterih drugih.

Ucekar je bil »Ilrva«. Pittoni in Oliva sta bila »slavosocialista«, moji variši in jaz smo »slavokomunisti«. Ponosni smo na tradicijo pionirjev tržaškega socializma, ki so se vedno borili za bratsko edinost med Sloveni Italijani. Sramovati se morajo drugi, tisti, ki so organizirali razgrajanje, i. Otati, ki so se ga udeležili, vključno z duhovniki rovarji, ki so ga molče ično javno odobrili in ki se izdajajo za demokrate, kristjane, marksiste, mazzi- jevee in liberalce.

V nedeljo bodo Tržačani šli na volišča. Sedaj že poznajo volilne pro- rame, slišali so stranke, ki jih predlagajo, ustvarili so si že sodb o občin- kih in pokrajinskih kandidatih.

Ne pozabimo zadnje novosti, ki nam jo je prinesel demokristjanski oslanec Mario Ferrari Aggradi, namreč, da je ustanovitev integralne proste one neizvedljiva in škodljiva! To je mnenje tudi socialdemokrata Trevesa!

Kljub nacionalistični in provokatorski kampanji, ki so jo tržaški de- ovni ljudje onemogočili s svojo vedrostjo in disciplino, kljub poplavi obre- kovanj proti naši ideji, proti naši partiji in njenim ljudem, pričakujemo z mirno vestjo razsodbo volitev.

Sleparstvo, zastrahovanje, brisanja, ogromno povečanje števila volivcev z desetstični netržačanov in udar proti indpendentistični listi ne bodo preprečili Tržačanom, da bi izrekli svojo voljo.

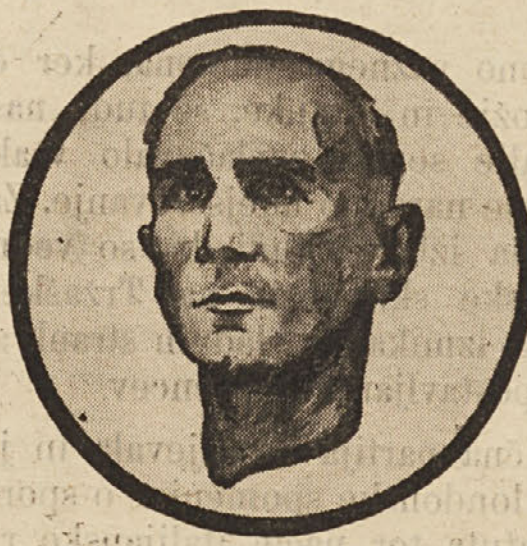
Tržačani ne bodo razpršili svojih glasov, marveč bodo glasovali za močno partijo, ki se bori za samoupravo Ozemlja, za integralno prsto cono, za prepород in blaginjo našega mesta. Glasovali bodo za komunistično listo za njen znak, ki pomeni mir, delo in svobodo. VITTORIO VIDALI

Za občinske volitve bomo glasovali:

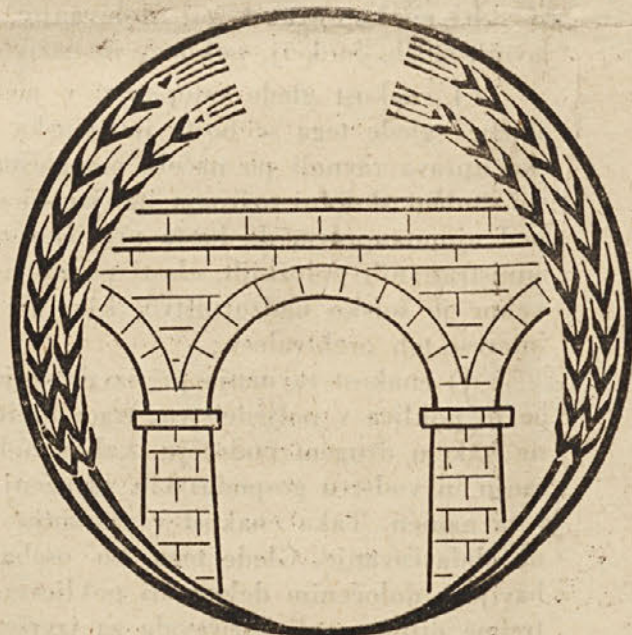
V Trstu

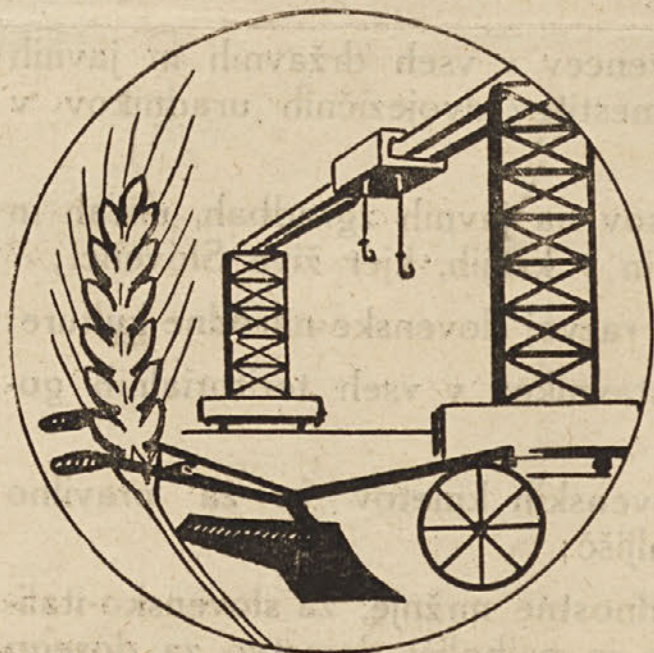
V Miljah

V Nabrežini

V Dolini,
Zgoniku in Repentabru

Na podeželju volimo enotne liste, ki jih podpira KP

Na zborovanju tov. Pajette na trgu Perugino

ZBOROVANJE TOV. PAJETTE NA TRGU PERUGINO

Trst je služil vladi samo za demagogijo

V sredo zvečer se je vršilo na trgu Perugino zborovanje Komunistične partije, na ka- terem je govoril tov. posl. Giancarlo Pajetta, prijubljeni voditelj italijanskega delovne- ga ljudstva, ki je poleg druge- ga splošno znan kot spreten govornik, ki s svojim jasnim in prepričljivim izražanjem vzbuja zanimanje in pozor- nost vsakega poslušalca. Za te priliko je ogromna množica državljanov, Slovencev in Ita- lianov, napolnila trg in vse bližnje ulice.

Zborovanje je otvorila tov. dr. Laura Weiss, ki je ugotovi- la, da Tržačani dobro pozna- jo tov. Pajetto, ker je že več- krat govoril v našem mestu in je zadnja leta vedno stal ob strani tržaškega delovnega ljudstva ter v kratkem opisala ozračje, v katerem se razvija volilna kampanja, v našem mestu. Skušali so uprizoriti provokacije, podpirati na- rodnostno mržnjo in žaliti na- sega voditelja tov. Vidalija, toda vse provokacije so pro- padle zaradi odločnega in mir- nega zadržanja komunistov, ki so osamili fašiste in njihove sokrivce in šli naprej v svojem delu obhajevanja na nešte- vilnih zborovanjih, na katerih so združeni, Italijani in Slo- venci obravnavali konkretna vprašanja miru in napredka.

V kratkem nagovoru je nato predstavnik Mladinske zveze indpendentistov Corrado po- zval pristase indpendentisti- čne liste, ki je bila odstran- na iz sedanjih volilne borbe, naj izrazijo svoj protest s tem, da glasujejo za Komunistično partijo, ki edina lahko brani interese Tržačanov.

Nato je povzel besedo tov. Pajetta, ki ga je zbrano občin- stvo s burnim aplavzom po- zdravilo. Opisal je razmere v Italiji in obtožil Krščansko demokracijo kot odgovorno za sedanje težko stanje, ker ne zna in neče pravilno tolačiti težnj delovnega ljudstva. Tu- di v tej volilni kampanji se antikomunisti zaganjajo proti komunističnim upravam kot takim, a nimajo argumentov, da bi jih postavili nasproti na- šim uresničitvam. Tudi v Trstu, kot v Italiji je občutiti potrebo po spremembi stanja, po radikalni spremembi poli- tičnega in gospodarskega živ- ljenja.

Trst je vedno služil našim nasprotnikom le za demagoško fraziranje in sedaj, ko naše mesto ne služi več temu ci- lju, ga hočejo pustiti umreti in zato pošiljajo Tržačane v Avstralijo ali jih puščajo trpe- ti doma. Trst nujno potrebuje konkretne ukrepe, da bi spe-

zaživel, toda za vlado pred- stavlja samo nepotrebno sit- nost. Zeleji bi, da svet pozabi na Trst, da postane puš, na- pol paralizirano obmejno me- sto in zato mu nečejo dati možnosti, da vzpostavi trgo- vne stike z deželami svojega naravnega zaledja.

V Italijanski republiki ko- munisti zahtevajo odpravo prefektov in Tržačani dobro vedo, kaj pomeni imeti pre- fekt; zato je popolnoma pravi- lna borba Komunistične partije za odpravo komisar- skega režima in priznanje avtonomije z demokratično izvo- ltvijo teritorialnega sveta. Tržaški komunisti zahtevajo tudi integralno prsto cono in to ni demagoška iznajdba naše partije, marveč občutena te- njaja in potreba vseh Tržača- nov. Komunisti so za slog, medsebojno razumevanje in vedro diskusijo in sodelova- nje med vsemi narodi in drža- vami in posebno v teh krajih morajo Slovenci in Italijani živeti bratsko združeni in skupno reševati sedanje težko stanje. Toda samo z odprtem na levo bo mogoče rešiti vse težke probleme Trsta in ne- govega prebivalstva.

Komunisti so ponosni, da se nahajajo na čelo vedno bolj občutenega in širokega giban- ja za prenovitev vsega gospodar- skega, političnega in socialne- ga življenja dežele, ki se bo kljub upiranju Fanfanija in strojne zveze morskih psov končal z odprjem na levo, s čimer bodo mir, pravičnost in poštenost postali stvarnost.

Propadle spletke proti ljudskim upravam

Prejšnji teden je zbudila ve- liko zanimanje razsodba naj- višjega državnega foruma za kontrolo nad krajevnimi usta- novami, ki je oprostil vsake krivde občinski odbor mesta Rimini, ki je bil po nalogu prefektore v Forli razpuščen in nadomeščen s prefekturnim komisarijem. Največja krivla demokratskih upraviteljev ri- minske občine je bila ta, da so znižali nekatere občinske davke v korist siromašnih slo- vej prebivalstva. Prefekturne oblasti so zahtevale celo, da upravitelji osebno plačajo razliko znižanja davkov. Se- danj se je izkazalo, da so pre- fekturine oblasti postopale po- polnoma nezakonito, v korist nekaterih vladnih strank in velikih kapitalistov.

Tudi tovarišica posl. Ada Natali, župan mesta Massa Fermana, ki je bila svojčas odstavljena zaradi podobnih obtožb, je bila sedaj popolno- ma oproščena vsake krivde.

Bulganin in Hruščev obiščeta nordijske države

V tvek je bilo uradno jav- ljeno, da je norveška vlada po- vabila tov. Bulganina in Hru- ščeva, naj bi prihodnje leto uradno obiskala Norveško. Skoro istočasno sta tudi šved- sko in dansko zunanje mini- strstvo sporočila, da sta v ime- nu svojih vlad povabila na uradni obisk oba sovjetska dr- žavnika.

Mendes-France odstopil

V sredo je Mendes-France izstopil iz francoske vlade. Razlog njegovega odstopa je v tem, da se ne strinja s po- litiko Molletove vlade v Al- žiru. Vsi ostali radikalni mi- nistri bodo ostali v vladi.

Za pokrajinski svet volimo kandidate KP, PSI in dva neodvisna!

ZA PRIZNANJE SLOVENSKIH NARODNIH PRAVIC GLASUJTE za KP in liste, ki jih KP podpira!

Poziv tržaškim Slovencem

Tržaški Slovenci!

Bližnje volitve so za nas posebno važnega pomena, ker če bodo ostali na oblasti dosednji možje in stranke, se tudi naše stanje ne bo spremenilo. Še nadalje se bo zavlačevalo vsako priznanje naših pravic in oviralo naše narodno udejstvovanje. Zato je dolžnost vsakega Slovenca, da izbere ljudi, ki so vedno odločno zagovarjali pravice slovenske skupnosti na Tržaškem ozemlju, ki niso nikoli pristajali na izmikanja vladnih strank ali s svojim zadržanjem omogočali zapostavljanje Slovencev.

Kot v preteklosti bo Komunistična partija nadaljevala in jela borbo za popolno uveljavitev londonske spomenice o sporazumu in priloženega posebnega statuta ter načel italijanske republiške ustave. Borila se bo zlasti za:

1. narodno enakopravnost Slovencev;
2. odpravo vseh raznarodovalnih in protislovenskih fašističnih zakonov, zlasti tistih, ki prepovedujejo rabo slovenskega jezika v javnih uradih;
3. sorazmerno zastopstvo Slovencev v vseh državnih in javnih organih in uradih ter namestitev dvojezičnih uradnikov v javnih uradih;
4. postavitev dvojezičnih napisov na javnih zgradbah, ulicah in cestah v mešanih predelih in v krajih, kjer živijo Slovenci;
5. dodelitev javnih sredstev za razvoj slovenske narodne kulture;
6. namestitev slovenskih predstavnikov v vseh teritorialnih gospodarskih ustanovah;
7. prenehanje razlaščenja slovenskih kmetov in za pravilno izplačilo že razlaščenih zemljišč;
8. proti vsakemu pojavu narodnostne mrznje, za slovensko-italijansko bratstvo, ki je edino in najboljšo jamstvo za dosego naše narodne enakopravnosti in demokratičnih svoboščin vseh državljanov.

Posebno pereče je vprašanje slovenske šole, njene zakonitve in stalne namestitve učnih moči. Zato se bo Komunistična partija borila za:

- zakonitev slovenske šole vseh vrst in stopenj,
- stalno namestitev slovenskega učnega osebja,
- zgraditev dostojnih šolskih poslopij v središču mesta in povsod, kjer se bo pokazala potreba po njih,
- ustanovitev slovenskih oddelkov v občinskih otroških zabaviščih, kjer bo dovolj slovenske mladine.

Slovenci!

Za priznanje naših narodnih pravic, za socialno pravičnost, za mirno in bratsko sožitje med tuživečima narodoma, za izboljšanje gospodarskega stanja vsega prebivalstva,

*volite Komunistično partijo in liste,
ki jih Komunistična partija podpira!*

Komunistična partija

Za uveljavitev Posebnega statuta ki ga oblasti nočejo spoštovati

er je skupna namera italijanske in jugoslovanske vlade, da zagotovita človeške pravice in osnovne svoboščine brez diskriminacije glede rase, spola, jezika in vere na področjih, ki preidejo pod njihovo upravo v mislu določb te Spomenice o sporazumu, je dosežen sporazum o sledečem:

1. Pri upravljanju svojih področij bodo italijanske in jugoslovanske oblasti ravnale v skladu z načeli Splošne deklaracije o človeških pravicah, sprejete v glavni skupščini Združenih narodov 10. decembra 1948 zato da bodo vsi prebivalci obeh področij brez diskriminacije lahko v celoti uživali osnovne pravice in svoboščine navedene v omenjeni deklaraciji.

2. Pripadniki jugoslovanske etnične skupine na področju, ki ga upravlja Italija, in pripadniki italijanske etnične skupine na področju, ki ga upravlja Jugoslavija, bodo uživali enake pravice in ravnanje kakor ostali prebivalci obeh področij.

Ta enakost pomeni, da bodo uživali:

a) enakost z ostalimi državljani glede političnih in državljskih pravic kakor tudi ostalih človeških in osnovnih svoboščin, zajamčenih s členom 1;

b) enakopravnost pri dobivanju in izvrševanju javnih služb, funkcij, poklicev in nazivov;

c) enakost glede vstopanja, v javne in upravne službe; glede tega se bosta italijanska in jugoslovanska uprava ravnali po načelu omogočanja jugoslovanski etnični skupini oziroma italijanski etnični skupini pod njuno upravo, da bosta pravično zastopani v administrativnih položajih, zlasti pa na tistih področjih, kakor je šolsko nadzorništvo, kjer gre še izrecno za interese teh prebivalcev;

d) enakost ravnanja pri izvrševanju njihove službe in poklica v poljedelstvu, trgovini in industriji ali na kakem drugem področju, kakor tudi pri organiziranju in vodstvu gospodarskih združenj in organizacij v ta namen. Taka enakost v ravnanju se nanaša tudi na obdavčevanje. Glede tega bo osebam, ki se sedaj bavijo z določenim delom ali poklicem, a nimajo potrebne diplome ali spričevala za izvrševanje te aktivnosti, dan rok štirih let od dneva parafiranja te Spomenice o sporazumu, v katerem lahko pridobijo potrebno diplomu ali spričevalo. Te osebe ne bodo ovirane pri izvrševanju svojega dela ali poklica, zaradi tega ker nimajo potrebnih dokumentov, razen v primeru, da si jih ne bi pridobile v omenjeni štiriletni dobi;

e) enakost ravnanja glede uporabljanja jezika, kakor je to določeno v spodaj navedeni točki 5.;

f) enakopravnost z ostalimi državljani na splošnem področju socialnega zavarovanja in pokojnin (dajatve za primer bolezni, starostne in invalidske pokojnine vključitvi tudi pokojnine za vojne invalide in pokojnine članom družin padlih v vojni).

3. Podžiganje nacionalne in rasne mrznje na obeh področjih je prepovedano in vsako tovrstno dejanje se bo kaznovalo.

4. Etnični značaj in neovirani kulturni razvoj jugoslovanske etnične skupine na področju pod italijansko upravo kakor tudi italijanske etnične skupine na področju pod jugoslovansko upravo bo zajamčen:

a) Te etnične skupine bodo imele pravico do lastnega tiska v svojem materinem jeziku;

b) prosvetne, kulturne, društvene in športne organizacije obeh skupin bodo lahko svobodno delovale v skladu z obstoječimi zakoni. Te organizacije bodo deležne istega ravnanja kakor druge odgovarjajoče organizacije na odgovarjajočih področjih, zlasti glede uporabljanja javnih poslopij, radia in pomoči iz javnih finančnih sredstev; italijanske in jugoslovanske oblasti pa si bodo prizadevale, da tem organizacijam

zagotovijo stalne ugodnosti, ki jih sedaj uživajo odgovarjajoče ugodnosti;

c) obema skupinama se bo nudil pouk v istem jeziku v otroških vrteih, osnovnih srednjih in gimnazijah. Take šole bodo v vseh krajih pod italijansko upravo, kjer so otroci, ki so pripadniki jugoslovanske etnične skupine, in v vseh krajih pod jugoslovansko upravo, kjer so otroci, pripadniki italijanske etnične skupine. Italijanska jugoslovanska vlada sta se sporazumeli, da bosta stojče šole ohranili, kakor so navedene v priloženem seznamu za etnične skupine v področjih, ki so pod italijansko upravo, in posvetovali se bosta v mešanih komisijah, ki je predvidena v zadnjem členu tega Statuta, den bosta katero od teh šol zaprli.

Te šole bodo uživale enakost v ravnanju z ostalimi šolami iste vrste na področju, ki je pod upravo oziroma Jugoslavije, glede preskrbe učbeniki, slopij in ostalih materialnih sredstev števila in zaja učiteljev, kakor tudi priznavanja diplom. Italijanske in jugoslovanske oblasti si bodo prizadevale, da bodo učenje v teh šolah vršili učitelji, ki imajo materin jezik kakor učenci.

Italijanske in jugoslovanske oblasti bodo izdale zakonske predpise, ki so potrebni za ustalno organizacijo teh šol v skladu s prednjimi točkami. Učitelji, katerih govorni jezik je italijanski, ki pa so na dan parafiranja te Spomenice o sporazumu zaposleni kot učitelji v šolstvu pod jugoslovansko upravo in učitelji, katerih govorni jezik je slovenski in so na dan parafiranja te Spomenice o sporazumu zaposleni kot učitelji v šolstvu pod italijansko upravo, ne bodo odpuščeni iz razloga, da nimajo potrebne učiteljske diplome. Ta izredna odstopanja se ne bo uporabljala kot precedens in tudi se ne bo zahtevalo njeno uveljavljanje za druge primere za zgoraj omenjene kategorije. Jugoslovanske in italijanske oblasti bodo v okviru svojih obstoječih zakonov sprejele vse razumne ukrepe, zato da se omejevanje učiteljem omogoči, da v smislu omenjenega člena (d) pridobijo kvalifikacijo za isti status kot redni učiteljskega osebja.

Učni programi teh šol ne smejo biti v nasprotju z nacionalnim značajem učenja.

5. Pripadniki jugoslovanske etnične skupine na področju pod italijansko upravo in pripadniki italijanske etnične skupine na področju pod jugoslovansko upravo se bodo lahko svobodno posluževali svojega jezika pri osebnih in uradnih odnosih z upravno sodnimi oblastmi obeh področij. Imeli bodo pravico, da od oblasti dobijo odgovor v istem jeziku; pri odgovorih bodisi neposredno ali pa po tolmačenju dopisovanju morajo oblasti preskrbeti vsaj preveč govora.

Javni dokumenti, ki se nanašajo na pripadnike etničnih skupin, vsestvi tudi sodne razsodbe, spremljani s prevodom v odgovarjajočem jeziku, velja tudi za uradna obvestila, javne proglase in kakeje.

V tistih volilnih enotah tržaške občine in v ostalih občinah na področju italijanske uprave, katerih pripadniki jugoslovanske etnične skupine imajo pomemben element (najmanj eno četrtno bivalstva, bodo napisi na javnih ustanovah in krajev in ulic v jeziku te etnične skupine kakor v jeziku oblasti, ki vrši upravo; v tistih občinah na področju jugoslovanske uprave, kjer pripadniki italijanske etnične skupine sestavljajo pomemben element (najmanj eno četrtno) bivalstva, bodo ti napisi in imena v italijanskem jeziku kakor tudi v slovenskem, ki vrši upravo.

6. Gospodarski razvoj jugoslovanskega etničnega prebivalstva na področju pod italijansko upravo in italijanskega etničnega prebivalstva na področju pod jugoslovansko upravo se bo zajamčil brez diskriminacije in s pravično razdelitvijo razpoložljivih finančnih sredstev.

7. Ne sme se izvršiti nobena sprememba v osnovnih administrativnih edinicah v področjih, ki so pod civilno upravo Italije ali Jugoslavije, z namenom, da se ogroža etnični sestav enot, za katere gre.

8. Posebna mešana jugoslovansko-italijanska komisija bo sestavljena z namenom pomaganja in tovanja o vprašanjih, ki se nanašajo na zaščito italijanske etnične skupine na področju pod italijansko upravo in italijanske etnične skupine na področju pod jugoslovansko upravo. Komisija bo prav tako dovala pritožbe in vprašanja, ki jih bodo postavili pripadniki odnosnih etničnih skupin glede izvajanja tega Statuta.

Jugoslovanska in italijanska vlada bosta imeli, da komisija obišče področja pod njuno upravo in ji bosta nudili vse olajšave pri vršitvi njenih noli.

Obe vladi se obvezujeta, da se bosta takoj odzvali o podrobnih predpisih za funkcioniranje komisije.

KP se bo kot doslej dosledno in odločno zavzemala za slovenske pravice. Zato glasujte zanjo, ker bo z večjim številom glasov lahko učinkoviteje zastopala koristi tržaških Slovencev!

Tako bomo volili v Miljah

Košuta Justo

v Dolini

v Zgoniku

v Repentabru

